

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1265/2023
05.12.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Мирољуба Томића, Татјане Вуковић, Милене Рашић и Биљане Синановић, чланова већа, са саветником Ирином Ристић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА и др, због кривичног дела неовлашћено прислушкивање и снимање из члана 143. став 2. Кривичног законика и др, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ - адвоката Драгана Нововића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Новом Пазару 21 К. бр. 744/22 од 25.04.2023. године и Вишег суда у Новом Пазару Кж1. 118/23 од 06.09.2023. године, у седници већа одржаној дана 05.12.2023. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ, као основан, захтев за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ - адвоката Драгана Нововића, због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку, па се **ПРЕИНАЧУЈУ** правноснажне пресуде Основног суда у Новом Пазару 21 К. бр. 744/22 од 25.04.2023. године и Вишег суда у Новом Пазару Кж1. 118/23 од 06.09.2023. године, тако што Врховни суд, окривљеног АА и окривљеног ББ, са личним подацима као у списима предмета, на основу члана 423. став 1. тачка 1) ЗКП

ОСЛОБАЂА ОД ОПТУЖБЕ

Да су дана 14.02.2022. године у стању урачунљивости и свесни противправности свога дела, чије су извршење хтели, посебним уређајем, неовлашћено снимали разговор тужиоца и омогућили другим лицима да се упознају са разговором који је неовлашћено прислушкиван, односно тонски сниман,

- чиме би извршили кривично дело неовлашћено прислушкивање и снимање из члана 143. став 1. и 2. Кривичног законика.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ приватни тужилац ВВ да, сходно члану 265. став 3. Законика о кривичном поступку, накнади трошкове кривичног поступка, о чијој ће висини првостепени суд одлучити посебним решењем.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Пазару 21 К. бр. 744/22 од 25.04.2023. године, окривљени АА и ББ оглашени су кривим да су извршили кривично дело неовлашћено прислушкивање и снимање из члана 143. став 1. и став 2. Кривичног законика, те су окривљенима изречене условне осуде тако што је:

- окривљеном АА утврђена казна затвора у трајању од 6 месеци и истовремено одређено да се наведена казна неће извршити уколико окривљени у року од једне године од дана правноснажности пресуде не учини ново кривично дело, -окривљеном ББ утврђена казна затвора у трајању од 3 месеца и истовремено одређено да се наведена казна неће извршити уколико окривљени у року од једне године од дана правноснажности пресуде не учини ново кривично дело. Одлучено је и о трошковима кривичног поступка, а како је то ближе опредељено у изреци пресуде.

Пресудом Вишег суда у Новом Пазару Кж1. 118/23 од 06.09.2023. године, делимично је усвојена жалба браниоца окривљених АА и ББ и пресуда Основног суда у Новом Пазару 21 К. бр. 744/22 од 25.04.2023. године преиначена само у погледу правне оцене дела, тако што је Виши суд у Новом Пазару радње за које је окривљени АА првостепеном пресудом оглашен кривим, правно квалификовао као кривично дело неовлашћено прислушкивање и снимање из члана 143. став 2. КЗ, а радње за које је окривљени ББ оглашен кривим првостепеном пресудом правно квалификовао као кривично дело неовлашћено прислушкивање и снимање из члана 143. став 1. КЗ, док је у преосталом делу жалба браниоца окривљених одбијена као неоснована и првостепена пресуда у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је заједнички бранилац окривљених АА и ББ - адвокат Драган Нововић, у смислу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев за заштиту законитости, побијане пресуде укине и предмет врати на поновно одлучивање или исте преиначи тако што ће окривљене АА и ББ ослободити од оптужбе и одредити да трошкови поступка падну на терет буџетских средстава суда.

Врховни суд је примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљених доставио Врховном јавном тужиоцу, у складу са одредбом члана 488. став 1. КЗ и, у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је основан.

Према налажењу Врховног суда основано се захтевом за заштиту законитости браниоца окривљених указује да је побијаним пресудама учињена повреда кривичног

закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, јер дело за које су окривљени оглашени кривим није кривично дело, обзиром да у радњама окривљених нема противправности.

Према опису радње извршења дела датом у оптужном акту приватног тужиоца и у изреци првостепене пресуде, окривљенима се ставља на терет да су дана 14.02.2022. године у стању урачунљивости и свесни противправности свога дела, чије су извршење хтели, посебним уређајем, неовлашћено снимали разговор тужиоца и омогућили другим лицима да се упознају са разговором који је неовлашћено прислушкиван, односно тонски сниман.

Одредбом члана 143. став 1. КЗ прописано је да ко посебним уређајима неовлашћено прислушкује или снима разговор, изјаву или какво саопштење који му нису намењени, казниће се новчаном казном или затвором од 3 месеца до 3 године. Одредбом става 2. истог члана прописано је да казном из става 1. тог члана ће се казнити и ко омогући непозваном лицу да се упозна са разговором, изјавом или саопштењем који су неовлашћено прислушкивани, односно тонски снимани.

Радња извршења код овог кривичног дела је алтернативно постављена као неовлашћено прислушкивање употребом посебних уређаја или тонско снимање разговора, изјаве или неког саопштења, које није намењено лицу које то чини. Објект радње кривичног дела јесте туђи разговор, изјава или саопштење, а под појмом туђег разговора треба подразумевати разговор у коме учествује извршилац ако неовлашћено, односно без пристанка другог лица тонски снима тај разговор. У том смислу треба схватити изјаву, која није намењена лицу које прислушкује, односно тонски снима.

Према томе, законско обележје кривичног дела из члана 143. став 1. КЗ је неовлашћено прислушкивање или снимање разговора изјаве или каквог саопштења посебним уређајем, али под условом да разговор, изјава или какво саопштење нису намењени лицу које снима или прислушкује.

Имајући у виду да је у оптужном акту, као и у изреци правноснажне пресуде назначено само да су окривљени посебним уређајем неовлашћено снимали разговор приватног тужиоца, али без назначења да тај разговор није био намењен лицу које прислушкује, произлази да, у конкретном случају, нема противправности у радњама окривљених.

Поред изнетог, облик кривичног дела из члана 143. прописан у ставу 2. КЗ постоји у случају омогућавања непозваном лицу да се упозна са разговором или изјавом која је неовлашћено прислушкивана, односно тонски снимана. Радња извршења тог облика кривичног дела подразумева да је извршен облик из става 1. КЗ. Како у конкретном случају није извршен облик из става 1. члана 143. КЗ, по ставу овог суда, то нема ни облика кривичног дела неовлашћено прислушкивање и снимање из става 2. члана 143. КЗ.

Имајући у виду све напред наведено, радње окривљених описане у изреци правноснажне пресуде не садрже законска обележја кривичног дела неовлашћено прислушкивање и снимање из члана 143. став 1. и 2. КЗ, које се окривљенима у овом кривичном поступку ставља на терет.

Из наведених разлога, с обзиром да се у радњама окривљених АА и ББ не стичу сва законска обележја кривичног дела неовлашћено прислушкивање и снимање из члана 143. став 1. и 2. КЗ, побијаним пресудама учињена је повреда закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, како се то основано захтевом за заштиту законитости браниоца окривљених указује, па је Врховни суд усвојио захтев браниоца као основан и побијане пресуде преиначио, на основу члана 423. став 1. тачка 1) ЗКП, тако што је окривљене ослободио од оптужбе да су извршили кривично дело неовлашћено прислушкивање и снимање из члана 143. став 1. и 2. КЗ, јер дело за које су оптужени по закону није кривично дело.

Како су окривљени АА и ББ, ослобођени од оптужбе, то је Врховни суд, на основу члана 265. став 3. ЗКП, одлучио да је приватни тужилац дужан да накнади трошкове кривичног поступка.

Из изнетих разлога, Врховни суд је, на основу одредбе члана 492. став 1. тачка 2) ЗКП одлучио као у изреци пресуде.

**Записничар-саветник
Ирина Ристић, с.р.**

**Председник већа-судија
Бата Цветковић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**